

значна частина (3/4) усіх вакансій з-за кордону припадає на Польщу. Також зростає попит на українську робочу силу й зі сторони інших іноземних держав. Активною щодо даного питання є Чехія, роботодавці якої виплачують українцям середню заробітну плату у розмірі 28 тис. грн. Популярною для трудової міграції українців країною наразі є Німеччина, де представники робітничих процесій можуть заробити близько 41 тис. грн. [3]. Серед найбільш затребуваних за кордоном професій лідирують все ж робітничі професії – різноробочі, пекарі, пакувальники тощо.

В умовах сучасних реалій розвиток ринку праці в Україні повинен стати першочерговим завданням. Зокрема, Державною службою зайнятості України на найближчу перспективу планується ряд заходів та змін, серед яких: підвищення якості й ефективності роботи з безробітними, які активно шукають роботу; запровадження індивідуального підходу до надання послуг; налагодження стійких та безпосередніх контактів роботодавців з найманими працівниками; полегшення умов працевлаштування трудових мігрантів; удосконалення законодавства у сфері зайнятості та праці; розробка та поступова реалізація програм щодо повернення й подальшого працевлаштування в Україні трудових мігрантів; підвищення соціальних виплат у зв'язку з втратою зайнятості.

Наприкінці варто зауважити, що на сьогоднішній день регулювання ринку праці є одним із ключових напрямків розвитку вітчизняної економіки. Використання ефективних інструментів та позитивного зарубіжного досвіду щодо врегулювання соціально-трудова відносин сприятиме формуванню позитивної економічної ситуації на ринку праці нашої країни, стимулюватиме розширення зайнятості, зростання добробуту та якості життя громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *За минулий рік в Україні стало на 45 тисяч менше безробітних.* URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2629355-za-minulij-rik-v-ukraini-stalo-na-45-tisac-tense-bezrobitnih.html> (дата звернення: 11.05.2019 р.)
2. *Ринок праці – 2018. Топ-20 професій, яких гостро потребує Україна.* URL : <https://glavcom.ua/economics/finances/rinok-praci-2018-top-20-profesiy-yakih-gostro-potrebuje-ukrajina-517151.html> (дата звернення: 10.05.2019 р.)
3. *Ринок праці в Україні: підсумки 2018-го* URL : <https://marker.ua/ua/sotsialnyj-blok/rabota/7995-rinok-pratsi-v-ukrayini-pidsumki-2018-go-i-prognoz-na-2019-rik/> (дата звернення: 11.05.2019 р.)

**Бойко Віра Тарасівна, магістрантка,
Козин Лариса Володимирівна, к.е.н.,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту**

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Потреба в безпеці є однією з базових потреб людини. Засновник гуманістичної психології А. Маслоу зазначав, що потреба в безпеці за своєю

фундаментальністю поступається лише потребі в задоволенні фізіологічних потреб - в їжі, в житлі, в одязі, що захищає від впливу навколишнього середовища [1]. Іншими словами, як тільки людина є в змозі забезпечувати себе їжею і дахом над головою, домінуючою потребою стає безпека.

В сучасних наукових джерелах знайшли відображення різні підходи до визначення поняття «економічна безпека» та принципів її забезпечення. Аналіз зазначених підходів дозволив виділити дві основні точки зору на поняття економічної безпеки як особливого явища в процесі організаційно-економічної діяльності господарюючого суб'єкта.

У відповідності до першого підходу економічна безпека розглядається з позицій наявності загроз діяльності підприємства, які завжди існують і справляють на нього негативний вплив. До таких визначень можна віднести, зокрема, наступне: «Економічна безпека підприємства – це умови діяльності, за яких суб'єкт господарювання, максимально ефективно використовуючи наявні ресурси, запобігає або усуває вплив існуючих загроз або інших непередбачуваних обставин або захищає себе від них і в цілому забезпечує досягнення основних бізнес-цілей в умовах конкуренції та економічного ризику» [2]. Ще одною інтерпретацією даного підходу є визначення, наведене у монографії за редакцією Г. Козаченка: «Гармонізація у часі та просторі економічних інтересів підприємства із потребами та інтересами зацікавлених сторін у зовнішньому середовищі та їх частковий захист від існуючих загроз» [3].

Згідно з іншою точкою зору, економічна безпека співвідноситься з певним станом підприємства як економічної системи. Визначення, що її відображає, звучить наступним чином: «Економічна безпека підприємства – це конкурентні переваги, обумовлені відповідністю матеріального, фінансового, кадрового, технічного та технологічного потенціалу та організаційної структури підприємства його стратегічним цілям і завданням» [4, с.134].

На основі проведеного аналізу ми можемо стверджувати, що економічна безпека підприємства - це стан юридичної особи як економічної системи, в якій вона здатна адекватно реагувати і ефективно запобігати всім існуючим загрозам, як внутрішнім, так і зовнішнім [5, с. 245].

Очевидно, що система забезпечення економічної безпеки підприємства повинна включати дві основні складові:

- підсистему контролю та ліквідації загроз безпеки діяльності підприємства;
- підсистему організаційно-економічного забезпечення формування та реалізації стратегії сталого розвитку підприємства.

Таким чином, на стан економічної безпеки справляють вплив безліч різних факторів, які або сприяють, або перешкоджають забезпеченню безпеки. При неправильному або несвоєчасному регулюванні впливу фактору відбувається його перехід з відносно керованого стану до нової, дестабілізованої і часто непередбачуваної ситуації. Більше того, будь-який своєчасно не урегульований фактор, який впливає на економічну безпеку, може перетворитися на загрозу. Своєчасне втручання в розвиток економічної безпеки призводить до запобігання кризовим ситуаціям, що є найбільш сприятливим розвитком подій.

Досягнення позитивного стану динамічної системи господарювання в цілому (макроекономічної системи) і її окремих підсистем більш низького рівня (мезо- і мікроекономічних підсистем) можливе за наявності моделей економіки, що базується на взаємодії ключових параметрів «конкурентоспроможність - економічна безпека» на різних ієрархічних рівнях господарської системи (мікрорівні, мезорівні, макрорівні) з урахуванням впливу на них факторів.

В економічній теорії існує багато визначень конкурентоспроможності, кожне з яких охоплює ту чи іншу його сторону або робить спробу його комплексної характеристики. На нашу думку, в умовах вітчизняної економіки найточніше цей термін відображає наступне визначення: конкурентоспроможність підприємства - комплексна порівняльна характеристика, що відображає ступінь переваг сукупності оціночних показників діяльності підприємства, які визначають його успіх на певному ринку за певний проміжок часу щодо сукупності показників конкурентів [6].

Вивчення споживачів і конкурентів, а також умов конкуренції дозволяє підприємству визначити його переваги та недоліки перед конкурентами, розробити успішні конкурентні стратегії та підтримати конкурентні переваги. Підприємство має знати, в якій мірі воно може конкурувати з іншими суб'єктами даного ринку, оскільки висока ступінь конкурентоспроможності є гарантом отримання високих економічних показників в ринкових умовах, і мати стратегічною метою досягнення такого її рівня, який би допоміг йому вижити в умовах жорсткої конкурентної боротьби. В даний час проблема конкурентоспроможності є як ніколи актуальною для української економіки і для її господарюючих ланок - підприємств. В першу чергу це диктується вимогами економічної безпеки самих підприємств і країни в цілому, для підтримки якої на належному рівні необхідна їх висока конкурентоспроможність.

Світовий досвід свідчить про те, що наявність факторів виробництва є необхідною, але не єдиною умовою успішної конкуренції. Для цього ще потрібні:

- певний попит на продукцію;
- вимогливі споживачі і конкурентоспроможні постачальники;
- сумлінне ведення конкуренції;
- відповідна стратегія підприємств щодо розвитку і підвищення конкурентоспроможності.

На жаль, наявність недобросовісної конкуренції на внутрішньому ринку, його відносно незначна місткість і невибаглива поведінка споживачів не дають можливості створення умов для зростання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств і продукції. Підприємства не можуть виробляти конкурентоспроможну продукцію для зовнішніх ринків, якщо вона має низьку якість на внутрішньому ринку. Країни, які є сьогодні лідерами світового ринку, завжди відштовхувалися від внутрішнього попиту, і їх експансія спочатку йшла через насичення внутрішнього ринку.

Таким чином, забезпечення конкурентоспроможності, а отже й економічної безпеки підприємства - це важлива проблема, вирішення якої

пов'язане з вдосконаленням організаційної структури та стратегічного управління, тобто здійсненням цілеспрямованої діяльності по встановленню, формуванню і підтримці необхідного рівня конкурентоспроможності. За інших рівних умов найважливішу роль тут відіграє маркетингова стратегія збереження і підвищення конкурентоспроможності підприємств. До завдань маркетингу відносяться виявлення найбільш вагомих потреб клієнтів, врахування змін споживчих переваг, оцінка перспективності сегментів ринку, розробка і використання реальних стратегій щодо підвищення конкурентоспроможності.

Підводячи підсумок всьому вищесказаному, можна зробити висновок, що конкурентоспроможність і економічна безпека - принципово важливі фактори, які безпосередньо впливають на успішність функціонування підприємства. Тому, перш за все, необхідний вибір ефективної стратегії виходячи із специфіки підприємства, а так само регулярний контроль основних характеристик товару, організаційних, фінансових і виробничих показників підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Maslow A. *A Theory of Human Motivation*. URL: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.318.2317&rep=rep1&type=pdf>
2. Грунин О. А. *Экономическая безопасность организации* / О. А. Грунин, С. О. Грунин. СПб. и др.: Питер, 2002. 160 с.:
3. *Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення* : монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко. К. : Лібра, 2003. 280 с.
4. Белокуров В. В. *Структура функциональных составляющих экономической безопасности предприятия*. URL: <http://www.safetyfactor.ru>
5. Ильяшенко С. Н. *Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке*. *Актуальні проблеми економіки*. 2003. № 3. С. 12-19.
6. Филюк Г. *Проблеми та шляхи підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах глобалізації* / Г. Филюк. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2013. № 115. С. 5-8.

**Гнідан Руслан Миколайович, магістрант,
Ляхович Галина Іванівна, д.е.н., доцент,
професор кафедри обліку та фінансів**

ОРГАНИ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Відповідно до Закону України “Про запобігання корупції” від 14 жовтня 2014 року сучасна система спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції включає: Генеральну прокуратуру України, Національну поліцію України, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції [1].

14 жовтня 2014 року Верховна Рада України прийняла новий Закон України “Про прокуратуру”, ст. 8 якого встановлює, що “у Генеральній прокуратурі України утворюється (на правах структурного підрозділу) Спеціалізована антикорупційна прокуратура, на яку покладаються такі функції: